

Forskrift om skogfrø og skogplanter.

Dato	FOR-1996-03-01-291
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Publisert	Avd I 1996 321
Ikrafttredelse	01.03.1996, 01.01.1998
Sist endret	<u>FOR-2020-12-21-3044</u> fra 01.01.2021
Endrer	<u>FOR-1994-12-20-1196</u>
Gjelder for	Norge
Hjemmel	<u>LOV-1965-05-21-§17</u>
Korttittel	Forskrift om skogfrø og skogplanter

Fastsatt av Landbruksdepartementet 1. mars 1996 med hjemmel i lov av 21. mai 1965 om skogbruk og skogvern (skogbruksloven) § 17 siste ledd.

Endret ved forskrift 21 des 2020 nr. 3044 (i kraft 1 jan 2021).

§ 1. *Formål*

Denne forskrift skal sikre at det brukes frø og planter av god kvalitet ved foryngelse av skog og at hensynet til det genetiske mangfoldet i skogen ivaretas.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder for alle treslag som anvendes til skogbruksformål, herunder juletrær og pyntegrønt.

Forskriften omfatter produksjon, omsetning og bruk av skoglig formeringsmateriale (frø, planter og plantedeler).

§ 3. *Kvalitet*

Skoglig formeringsmateriale som omsettes skal være av god kvalitet.

Departementet kan gi nærmere retningslinjer om kvalitetskrav.

Testing av skoglig formeringsmateriale skal foretas etter internasjonale regler.

§ 4. Kategorier

Skoglig formeringsmateriale skal inndeles i kategorier etter regler utarbeidet av OECD.

Departementet utformer retningslinjer for innarbeidelse av OECD-regler, herunder merkerutiner og kart over sankeområder og proveniensregioner.

§ 5. Omsetning

§ 5-1. Godkjennelse

Skoglig formeringsmateriale kan bare omsettes når det er godkjent av departementet.

All omsetning av skoglig formeringsmateriale skal registreres i et nasjonalt register.

§ 5-2. Varefakta

Ved innenlands omsetning av skoglig formeringsmateriale skal disse opplysningene følge varepartiet:

- a. Ansvarlig produsent og leverandør
- b. Referansenummer
- c. Formeringsmaterialets natur: frø, planter eller plantedeler
- d. Treslag og proveniens
- e. Mengde
- f. Eventuell informasjon om plantevernmidler

Produsenter og leverandører skal med henvisning til referansenr. også kunne dokumentere følgende opplysninger:

- g. Produksjonsland
- h. Nasjonalt enhetsnummer (nr. i nasjonalt register)
- i. For treslag; eventuell underart/varietet, sort, klon, kultivar
- j. Innsamlingssted: sankeområde/proveniensregion, lengde- og breddegrad, høyde over havet/høydelag, lokalitet
- k. Opprinnelse: stedegen, uviss, ikke stedegen (ev. opprinnelsessted)
- l. Kategori av materiale etter OECD-reglene
- m. Generativt eller vegetativt formert materiale
- n. Frø: Modningsår og kvalitet. Planter: alder og plantetype (omskoling m.v.)
- o. Mengde (vekt eller antall)
- p. Behandling (type, varighet, kjemisk middel etc.)
- q. Pakningstype og -antall.

Ved eksport/import av skoglig formeringsmateriale skal godkjent sertifikat være utstedt og følge forsendelsen. Sertifikatet skal inneholde opplysninger i henhold til punkt a til q ovenfor, samt sertifikatnummer, kontrollmyndighet, dato og underskrift. Departementet godkjenner og/eller utsteder sertifikatet.

Dokumentasjonen, punkt a til e, skal følge formeringsmaterialet fram til brukeren, bl.a. med tanke på eventuell reklamasjon. Mellomledd i distribusjonen har plikt til å videreformidle dokumentasjon til skogeier.

§ 6. *Bruk*

§ 6-1. *Overordnede bruksregler*

Det skal brukes skoglig formeringsmateriale som er best mulig tilpasset lokalitetens klima, jordbunnsforhold o.a.

Materialet må være testet for herdighet og vekstrytme dersom det er usikkerhet om klimatilpasningen.

Det bør i størst mulig utstrekning brukes materiale som har lokal opprinnelse.

Flytting av treslag og provenienser skal utføres med varsomhet. Det skal tas hensyn til bl.a. lokale klimavariasjoner, høyde over havet og sankeområdenes grenser.

§ 6-2. *Flytting av gran*

Gran kan flyttes maksimalt 20 mil nordover eller sørover og maksimalt 300 m opp eller ned. Lengden på forflyttingene bør avta med stigende breddegrad og høyde over havet.

Normalt skal flytting nordover kombineres med flytting nedover, og flytting sørover med flytting oppover. Dette prinsippet blir viktigere jo lenger nord i landet og/eller høyere over havet kulturfeltet befinner seg.

I høyereliggende skog mindre enn 200 m under den klimatiske barskoggrensen i Sør-Norge og 100 m i Midt-Norge og Nord-Norge, bør det brukes materiale fra samme høydelag og sankeområde.

Flytting over sankeområdenes grenser i østlig eller vestlig retning skal gjøres med varsomhet.

§ 6-3. *Flytting av furu*

Flytting av furu til andre sankeområder og høydelag skal skje med varsomhet.

I områder med sammenhengende furuskog kan flytting skje over sankeområdenes/høydelagenes grense når materialet har opprinnelse nær grensen. Normalt skal det i slike tilfeller ikke flyttes langt over grensen.

I spesielt klimautsatte områder kan det være aktuelt å flytte furuprovenienser 100-200 m ned eller 1-2 breddegrader sørover.

§ 6-4. *Flytting av lauvtrær*

For lauvtreslag gjelder i hovedsak de samme flyttereglene som for gran.

Det må tas hensyn til det enkelte treslags utbredelse og egenskaper.

§ 6-5. *Vegetativt formert materiale*

Ved bruk av vegetativt formert materiale skal det tas spesielt hensyn til skogstrærnes genetiske variasjon. Det skal derfor alltid være klonblandinger når det anvendes vegetativt formert materiale og blandinger med frøplanter skal tilstrebes.

Følgende minimumskrav gjelder for bruk av vegetativt formert materiale:

a. *Bulkformert materiale*

Bulkformert materiale som skal anvendes på én og samme lokalitet/flate, må stamme fra minst 10 helsøsken- eller halvsøsken-familier.

Materialet må være testet og ha som utgangspunkt minst 100 frøplanter fra hver familie.

Oppformert materiale av ordinære frø- og plantepartier kan brukes utestet når det er basert på minimum 1000 individer.

b. *Klonformert materiale*

Klonformerte planter på samme plantefelt må inneholde minst 30 testede kloner.

Plantene/stiklingene må stamme fra minst 10 antatt ubeslektede foreldrepar. Maksimalt 50 planter fra hver klon kan brukes på den enkelte lokalitet.

Ved 50% innblanding av frøplanter med stor arvelig variasjon kan antall planter fra hver klon økes til 100.

§ 6-6. *Unntak*

Bruk av skoglig formeringsmateriale ut over rammene gitt i §§ 6-1 til 6-4 og av treslag utenfor det naturlige utbredelsesområdet kan skje når:

- a. Det i et område ikke fins egnede treslag og provenienser
- b. Materialet er vesentlig bedre.

Slik bruk er aktuell ved skogreising og ved juletre- og pyntegrønt-produksjon.

Kravet til klonblanding, jf. § 6-5, kan fravikes ved vegetativ formering av materiale til juletre- og pyntegrønt og av spesialiteter som valbjørk og flammebjørk.

§ 6-7. *Nærmere anbefalinger*

Det norske Skogfrøverk gir nærmere anbefalinger om bruk av treslag og provenienser, herunder spesifiserte flytterammer.

Det norske Skogfrøverk gir også anbefalinger om bruk av materiale fra frøavlsanlegg. Disse anbefalingene skal normalt være basert på tester av herdighet og vekstrytme.

§ 7. *Oppgaveplikt o.a.*

a. Kommunen skal:

- Gi nødvendige opplysninger om blomstring, frø- og konglesetting o.a. for å sikre forsyningen av skogfrø, i henhold til instruks fra Det norske Skogfrøverk.
- Bistå statsforvalteren og Det norske Skogfrøverk med organisering og kontroll av frø- og konglesanking.

b. Produsenter og leverandører av skoglig formeringsmateriale skal:

- Gi statsforvalteren oppgaver over levert og planlagt produksjon.
- Innhente, oppbevare og gi opplysninger om materialet de markedsfører.

c. Brukeren av skoglig formeringsmateriale må oppbevare de opplysninger som er gitt av leverandør.

0 Endret ved forskrift 21 des 2020 nr. 3044 (i kraft 1 jan 2021).

§ 8. *Kontroll*

a. *Kontrollmyndighet*

Landbruksdepartementet har det overordnede kontrollansvar for produksjon og omsetning av skoglig formeringsmateriale.

Departementet kan bemyndige statsforvalter, kommunen, et kontrollutvalg og/eller andre godkjente organer eller institusjoner til å utføre spesielle kontroll- og godkjenningsoppgaver.

b. *Kontroll av bruk*

Statsforvalteren har ansvaret for å kontrollere at treslag og provenienser brukes etter gjeldende regler og at bruken er skogbruksfaglig forsvarlig.

c. *Kommunens kontrollansvar*

Kommunen skal bistå statsforvalteren med kontroll- og godkjenningsoppgaver.

d. *Skogeiers ansvar*

Skogeier bør kontrollere at han/hun ifølge vedlagte opplysninger har mottatt det bestilte produkt.

0 Endret ved forskrift 21 des 2020 nr. 3044 (i kraft 1 jan 2021).

§ 9. Avgift

Departementet kan bestemme at det skal kreves avgift i forbindelse med godkjenning og kontroll i henhold til denne forskrift.

§ 10. Straff

Den som forsettelig overtrer bestemmelsene i denne forskrift kan straffes med bøter, jf § 52 i lov om skogbruk og skogvern.

§ 11. Dispensasjon

Landbruksdepartementet kan dispensere fra denne forskrift.

§ 12. Klage

Vedtak i kommunen kan klages til statsforvalteren etter § 14 i lov om skogbruk og skogvern av 21. mai 1965 (skogbruksloven). For øvrig gjelder bestemmelsene i kap. VI i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

0 Endret ved forskrift 21 des 2020 nr. 3044 (i kraft 1 jan 2021).

§ 13. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. mars 1996 med unntak av bestemmelsene i § 6-5 om vegetativt materiale som trer i kraft 1. januar 1998. Samtidig oppheves forskrift av 20. desember 1994 nr. 1196 om skogfrø og skogplanter.